

Nyilatkozat



Nyilatkozat a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzésével összefüggésben kezelt személyes adatok védelméről

Elfogadás időpontja: 2020. december 15.

Az Európai Adatvédelmi Testület elfogadta az alábbi nyilatkozatot:

E nyilatkozat azt követően született, hogy az Európai Bizottság cselekvési tervet¹ fogadott el a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzését célzó átfogó uniós szakpolitikára vonatkozóan, és 2020 májusában nyilvános konzultációt² indított.

A cselekvési tervnek megfelelően az Európai Bizottság 2021 első negyedévében új jogalkotási javaslatokat kíván előterjeszteni, többek között az e témákra vonatkozó egységes szabálykönyv (azaz rendelet vagy részletesebb felülvizsgált irányelv) létrehozására, az európai uniós szintű felügyelet biztosítására (akár egy meglévő uniós ügynökség új hatáskörökkel való felruházása, akár egy új, kifejezetten erre a célra szolgáló szerv felállítása révén), valamint a pénzügyi információk egységes támogatási és koordinációs mechanizmusának létrehozására.

Az alkalmazandó pénzmosás elleni intézkedések³ nagyon széles körű és messzemenő kötelezettségeket foglalnak magukban a pénzügyi szolgáltatók és más kötelezettek számára, hogy azonosítsák és megismerjék ügyfeleiket, ellenőrizzék a szolgáltatásaik igénybevételével végrehajtott ügyleteket, és jelentsék a gyanús tranzakciókat. A jogszabály továbbá hosszú megőrzési időszakokat⁴ ír elő. Ezek az intézkedések az európai pénzügyi szolgáltatási ágazat egészére kiterjednek, és ezért

¹ A pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzését célzó átfogó uniós szakpolitikára vonatkozó cselekvési terv, 2020. május 7., elérhető a következő internetes címen:

https://ec.europa.eu/info/publications/200507-anti-money-laundering-terrorism-financing-action-plan_en.

² A konzultáció a következő címen érhető el: <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12176-Action-Plan-on-anti-money-laundering/public-consultation>.

³ Az Európai Parlament és a Tanács 2015. május 20-i (EU) 2015/849 irányelve a pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről, a 2018. május 30-i (EU) 2018/843 európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosítva.

⁴ A megőrzési időszak az üzleti kapcsolat plusz öt év (az (EU) 2015/849 irányelv 40. cikke). Amennyiben az üzleti kapcsolat csak egyetlen ügyletre korlátozódik, a megőrzési időszak öt év. Amennyiben hosszú távú üzleti kapcsolat áll fenn, mint például egy bank kapcsolata az ügyfeivel, a megőrzési időszak gyakran több évtizedre is kiterjed. A megőrzési időszakokat a tagállamok további öt évvel meghosszabbíthatják.

átfogó módon érintik a pénzügyi szolgáltatásokat igénybe vevő valamennyi személyt, valahányszor igénybe veszik ezeket a szolgáltatásokat.

Az Európai Adatvédelmi Testület és azt megelőzően a 29. cikk alapján létrehozott munkacsoport a múltban többször is felhívta a figyelmet az ezen intézkedésekkel kapcsolatos, magánéletet érintő és adatvédelmi kihívásokra⁵. A jogszabály közelgő aktualizálása lehetőséget kínál a magánélet és a személyes adatok védelme, továbbá a pénzmosás elleni intézkedések közötti kölcsönös viszonyok kezelésére, valamint e célból történő gyakorlati alkalmazásukra.

Ezzel összefüggésben az Európai Adatvédelmi Testület hangsúlyozza, hogy a pénzmosás elleni jogszabályi keret tervezett aktualizálására nem kerülhet sor a pénzmosás elleni intézkedések, valamint a magánélethez és az adatvédelemhez való jog közötti kapcsolat felülvizsgálata nélkül. Ebben a vitában az összegyűjtött adatok relevanciájának és pontosságának kiemelt szerepe van. Az Európai Adatvédelmi Testület valóban meg van győződve arról, hogy a két szabályrendszer közötti szorosabb kapcsolat előnyös lenne mind a személyes adatok védelme, mind pedig a pénzmosás elleni küzdelem keretének hatékonysága szempontjából. E tekintetben az Európai Adatvédelmi Testület ismételten hangsúlyozni kívánja, hogy az általános adatvédelmi rendelet 5. cikkének (1) bekezdésével összhangban egyértelmű jogalapra van szükség a személyes adatok kezeléséhez, és meg kell határozni az ilyen adatkezelés céljait és korlátait, különösen az információmegosztás és a nemzetközi adattovábbítás tekintetében, amint azt az európai adatvédelmi biztos a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzésére irányuló átfogó uniós szakpolitikára vonatkozó európai bizottsági cselekvési tervről szóló véleményében⁶ megjegyezte.

Az Európai Adatvédelmi Testület rendkívül fontosnak tartja, hogy a pénzmosás elleni intézkedések összeegyeztethetők legyenek az Európai Unió Alapjogi Chartájának 7. és 8. cikkében rögzített, a magánélethez és az adatvédelemhez való joggal, az ilyen intézkedések szükségességének és arányosságának elvével egy demokratikus társadalomban, valamint az Európai Unió Bíróságának ítélezési gyakorlatával.

Az Európai Adatvédelmi Testület ezért felkéri az Európai Bizottságot, hogy vonja be a pénzmosás elleni új jogszabályok kidolgozási folyamatának korai szakaszába annak érdekében, hogy adatvédelmi szempontból – az Európai Bizottság által az (EU) 2018/1725 rendelet 42. cikkével összhangban folytatott későbbi konzultáció sérelme nélkül – jogi tanácsadást nyújtson néhány kulcsfontosságú kérdésben. Az Európai Adatvédelmi Testület készen áll arra is, hogy a jogalkotási folyamat során tevékenységével hozzájáruljon az Európai Unió Tanácsán és az Európai Parlamenten belüli megbeszélésekhez.

A jövőre nézve az Európai Adatvédelmi Testület készen áll arra, hogy a megfelelő időben részt vegyen és konzultációt folytasson bármely európai vagy nemzetközi szabályozó szerv, illetve a standardok

⁵ Lásd például a 29. cikk alapján létrehozott munkacsoport 14/2011. sz. véleményét a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozásának megelőzése kapcsán felmerülő adatvédelmi kérdésekről, amely a következő internetes címen érhető el: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2011/wp186_hu.pdf.

⁶ Az európai adatvédelmi biztos 5/2020. sz. véleménye az Európai Bizottságnak a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzését célzó átfogó uniós szakpolitikára vonatkozó cselekvési tervéről, 26. pont, 2020. július 23.

alkotójának munkájában, például a jelenleg valamely uniós tagállam elnökletével működő Pénzügyi Akció Munkacsoport tevékenysége kapcsán, ajánlásai felülvizsgálatának közreadása előtt.

Az Európai Adatvédelmi Testület nevében

Az elnök

(Andrea Jelinek)